

OP-Pohjola-ryhmän
osavuosisikatsaus 1.1.-30.6.2012

OP-Pohjola-ryhmän tulos tasaisen vahva velkakriisin syventymisestä huolimatta

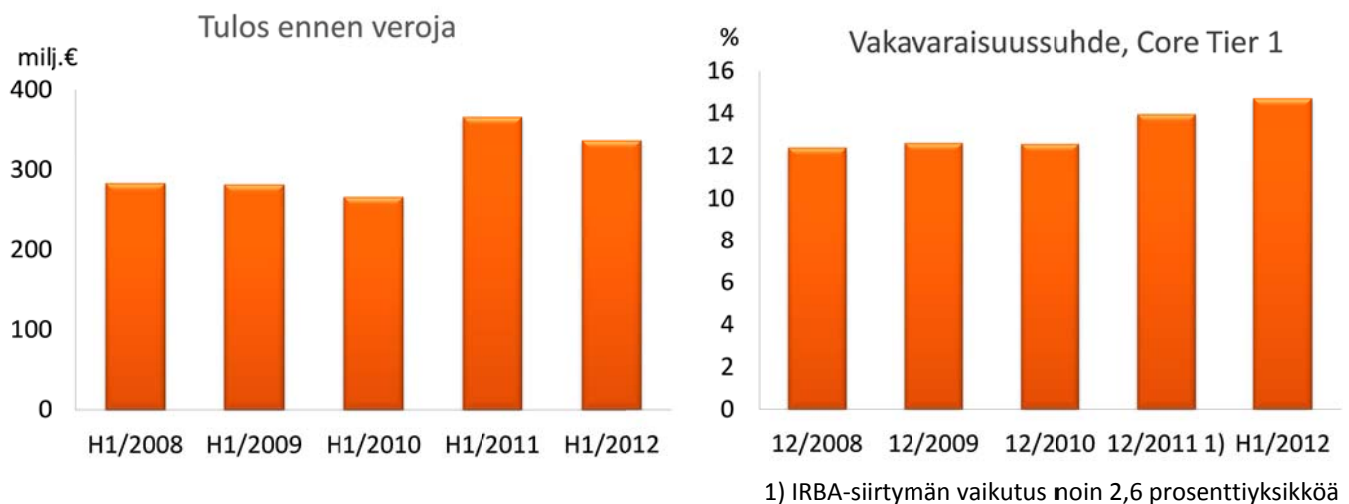
- Tammi–kesäkuun tulos ennen veroja oli 337 miljoonaa euroa (366). Pankkitoiminnan tulos ennen veroja vahvistui 17 prosenttia, mutta henki- ja vahinkovakuutussegmenttien tulokset jäivät viime vuotta matalammiksi.
- Korkokate kasvoi 7 prosenttia. Kokonaisuudessaan tuotot kasvoivat vajaat 2 prosenttia.
- Panostuksia liiketoiminnan kasvuun ja kehittämiseen jatkettiin. Kulukasvu oli 10 prosenttia. Saamisten arvonalentumiset puoliintuivat 28 miljoonaan euroon.
- Toisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 134 miljoonaa euroa (157).
- Ryhmän Core Tier 1 oli kesäkuun lopussa eurooppalaisittain erittäin vahvalla 14,7 prosentin tasolla.
- Ryhmän likviditeetti on vahva ja varainhankinta on toiminut moitteettomasti. Talletuskanta on kasvanut ripeästi, lyhyen markkinarahnan saatavuus on ollut erittäin hyvä ja ryhmä on laskenut liikkeeseen pitkäaikaisia joukkolainoja lähes koko vuonna erääntyviä pitkiä lainoja vastaavan määrän.
- Liiketoiminnan kasvu on jatkunut laajasti markkinoita nopeampana. Yritysluottokanta kasvoi vuodessa 12 prosenttia, asuntoluottokanta 8 prosenttia ja talletukset 11 prosenttia. Katsauskaudella vahinkovakuutuksen maksutuloa kertyi 8 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.
- OP-Pohjola-ryhmän vuoden 2012 tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai paremmaksi kuin vuotta aiemmin. Tarkemmin kohdassa "Loppuvuoden näkymät".

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1–6/2012	1–6/2011	Muutos, %	1–12/2011
Tulos ennen veroja, milj.e	337	366	-8,0	525
Pankkitoiminta	268	228	17,3	483
Vahinkovakuutus	54	68	-20,1	8
Henkivakuutus	20	52	-62,1	10
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	96	89	8,1	176
	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	2,01	1,61	0,4*	1,80
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,7	12,0	2,8*	14,0
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,53	0,45	0,08*	0,47
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 348	1 242	8,5	1 299

* suhdeluvun muutos

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2011 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2011 lopun tilannetta, ellei toisin mainita

Pääjohtaja Reijo Karhisen kommentit

OP-Pohjola-ryhmän alkuvuotta kuvastaa vahva kasvu, hyvin toiminut varainhankinta, erittäin vahvasoinen vakavaraisuus, investoinnit tulevaisuuteen ja tasaisen vakaana jatkunut tuloskehitys. Edelleen syventynyt euroalueen velkakriisi lisää saavutustemme arvoa.

Finanssi- ja velkakriisin aikana vakaudesta on muodostunut meille entistäkin selkeämpi kilpailuetu. Meillä on vahvat puskurit, joista myös asiakkaamme hyötyvät. Katsauskauden aikana tämä näkyi vahvassa kasvussamme. Luotonannon kasvuluvut todistavat, että olemme epävarmassakin toimintaympäristössä vahvasti mukana asiakkaidemme arjessa. Markkina-asemamme hyvä kehitys kuvastaa asiakkaidemme luottamusta.

Tasollisesti tuloksemme edustaa toiseksi parasta puolivuotitulosta sitten finanssikriisin alun. Se oli hyvä saavutus vallitsevissa oloissa, vaikka kokonaistulos hieman pienenikin vertailukaudesta.

Volyymikasvun ohella alkuvuoden tuloskehitystämme tukivat pankkitoimintalähtöiset tuloserät, eli korkokatteen kasvu ja luottotappioiden selvä lasku. Epävakaa sijoitusympäristö vastaavasti heikensi vakuutusliiketoimintojemme tulostasoa.

Rohkeat strategiamme mukaiset panostukset myyntiin ja asiakaspalveluun näkyivät selvästi kulujen kasvuna. Kulukasvu hidastuu loppuvuoden aikana, mutta samaan aikaan myös korkokatteen kasvuvauhti hiljenee. Matalana säilyvä markkinakorkotaso ja toimialaan kohdistuvat monet uudet sääntelytoimet ja ulkoiset kustannuserät edellyttävät jatkuvaa huomion kiinnittämistä toiminnan sisäiseen tehokkuuteen sekä nousevaa kehitystä asiakasmarginaaleissa.

Kesäkuussa vahvistetun uuden OP-Pohjola-ryhmän strategian mukaan haluamme profiloitua suomalaisen finanssitoimialan uudistajana. Jatkamme kasvua sekä nostamme kannattavuuden ja vakavaraisuuden painoa entisestään. Asiakas on strategiamme keskiössä. Rakennamme asiakaskokemuksesta uuden kilpailuedun. Haemme uutta pitkän aikavälin kasvupohjaa. Katsomme oman toimintamme osalta luottavaisin mielin tulevaisuuteen.

Toimintaympäristössämme lähikuukaudet näyttävät edelleen erittäin haastavilta. On huolestuttavaa seurata, miten markkinoiden luottamus yhtenäiseen eurovaluuttaan horjuu. Sirpaleinen Eurooppa on tienhaarassa. Ei ole kyse pelkästään euron tulevaisuudesta, vaan koko maanosamme yhdentymiskehityksen jatkumisesta. Kun epäluottamus on vallalla jäsenvaltioiden kesken, myös markkinoiden on vaikea luottaa euroalueen tulevaisuuteen. Euro on poliittinen hanke. Se vaatii menestyäkseen vahvaa poliittista johtajuutta. Euro on ollut ja on edelleen hyvä ja puolustamisen arvoinen hanke myös Suomen näkökulmasta.

OP-Pohjola-ryhmän osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2012

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	5
Ryhmän tulos ja tase.....	6
Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset.....	7
Loppuvuoden näkymät.....	9
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat.....	9
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin.....	11
Pankkitoiminta	11
Vahinkovakuutus	14
Henkivakuutus	16
Muu toiminta	18
OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	18
Henkilöstö ja palkitseminen.....	18
OP-Pohjola osk:n hallinto.....	18
Uusi strategia vahvistettiin.....	19
Investoinnit ja palvelukehittäminen.....	19
Tuloslaskelma	
Laaja tuloslaskelma	
Tase	
Oman pääoman muutoslaskelma	
Rahavirtalaskelma	
Liitetaulukot:	
Liite 1. Laatu- ja palveluindikaattorit	
Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	
Liite 3. Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	
Liite 4. Korkokate	
Liite 5. Saamisten arvonalentumiset	
Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	
Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot	
Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot	
Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot	
Liite 12. Taseen luokittelu	
Liite 13. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	
Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat	
Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat	
Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat	
Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat	
Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	
Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen	
Liite 20. Omat varat ja vakavaraisuus	
Liite 21. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	
Liite 22. Annetut vakuudet	
Liite 23. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	
Liite 24. Johdannaispöytäkirjat	
Liite 25. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vuoden 2012 toisella neljänneksellä ja suhdannenäkymät heikkenivät euroalueen velkakriisin kärjistyttyä uudelleen.

Yhdysvalloissa talouden elpyminen jatkui verkkaisesti, ja uusia työpaikkoja syntyi alkuvuotta vähemmän. Kehittyvien talouksien kasvun hidastuminen näkyi teollisuuden tilastoissa. Euroalueella toinen neljännes oli velkakriisin sävyttämä, kun huolet Kreikan vaalituloksesta ja Espanjan pankkisektorista kasvoivat.

Velkakriisin kärjistyisestä huolimatta Euroopan keskuspankki piti ohjauksorkonsa 1,0 prosentissa vuoden toisella neljänneksellä. Keskuspankki halusi selvittää, miten aiemmin tehdyt kolmivuotiset rahoitusoperaatiot vaikuttavat euroalueen talouteen. Rungas likviditeetti piti markkinakorot alhaalla.

Suomessa talouskasvu hidastui hyvän ensimmäisen neljänneksen jälkeen. Vähittäiskaupan kasvu hidastui. Teollisuuden ja rakentamisen kehitys oli myös vaimeaa. Suhdannekuvan heikkenemisestä huolimatta työllisyys lisääntyi edelleen.

Suomen talous kasvaa tänä vuonna vaisusti. Kotitalouksien kulutuksen kasvu vaimenee ja viennin kehitys kärsii euroalueen ongelmista.

Maailmantalouden näkymiin liittyy runsaasti epävarmuutta. Loppuvuoden kasvuvauhdin arvioidaan kuitenkin olevan verraten kohtuullista. Euroalueen talous häilyy taantumana partaalla. Inflaation hidastuminen mahdollistaa keskuspankkien elvytystoimet.

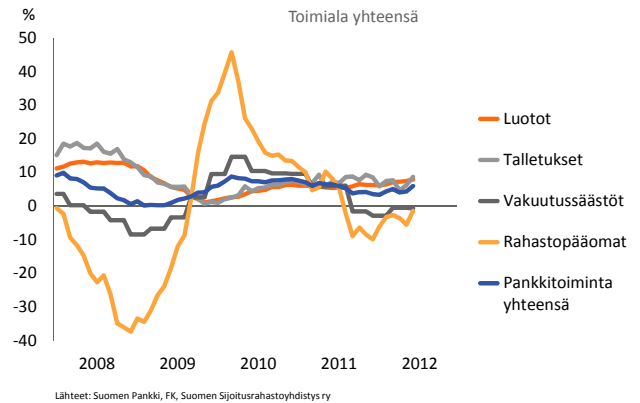
EKP laski ohjaukskoron 0,75 prosenttiin heinäkuussa, ja rahapolitiikka tulee säilymään poikkeuksellisen kevyenä. Markkinakorot ovat loppuvuonna toista neljännestä matalammat.

Pankkisektorin luottokanta lisääntyi tasaisesti noin 8 prosentin vuosivauhtia vuoden toisella neljänneksellä. Kotitalouksille myönnettyjen luottojen kasvu jatkui vakaana laskevien markkinakorkojen tukemana. Yritysluottokanta kasvoi hieman tätä nopeammin, mutta suhdannenäkymien heikentymisen odotetaan hidastavan tahtia toisella vuosipuoliskolla.

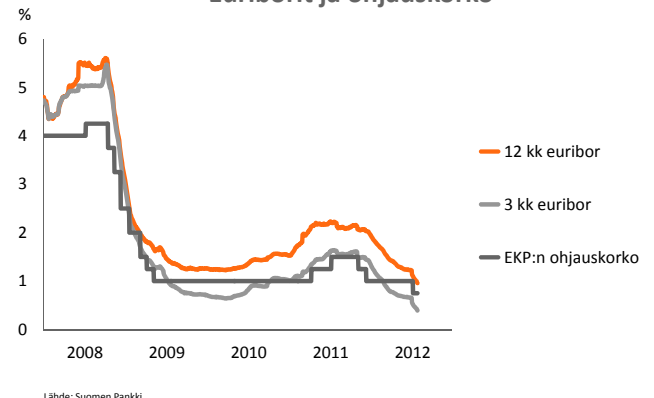
Rahasto- ja vakuutussäästöjen nousu katkesi alkuvuoden jälkeen rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden jälleen lisääntyttyä. Osakekurssit laskivat Suomessa keskimäärin noin 16 prosenttia toisella vuosineljänneksellä. Sijoitusrahastojen nettomerkinnot pysyivät positiivisina, henkivakuutuksen uusmyynnin lasku sitä vastoin jatkui. Talletuskannan vuosikasvu nousi 9 prosenttiin.

Vahinkovakuutuksen maksutulo nousi toisella neljänneksellä noin 6 prosenttia vuoden takaisesta. Maksettujen korvausten kasvu jatkui maksutuloa nopeampana. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus ja korkojen lasku lisäävät vakuutusyhtiöiden sijoitustoimintaan kohdistuvia haasteita.

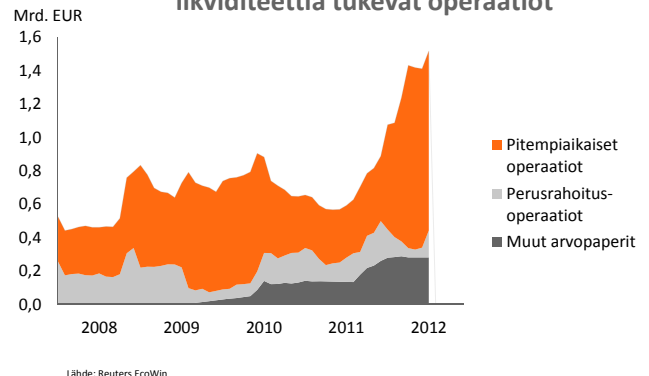
Pankkiliiketoiminnan 12 kk muutos

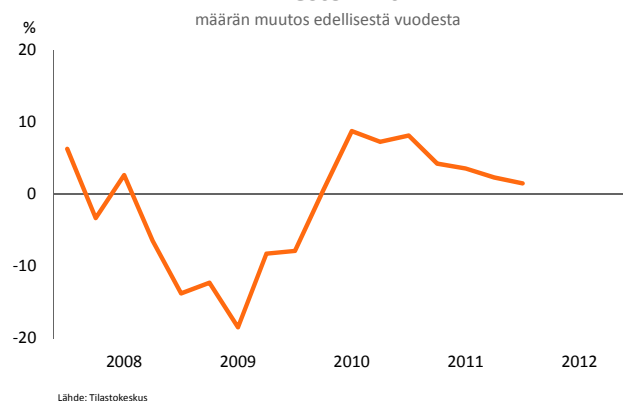
Euriborit ja ohjaukskorko

EKP:n rahapoliittiset likviditeettiä tukevat operaatiot

Investoinnit

Ryhmän tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	4-6/2012	4-6/2011	Muutos, %	1-3/2012
Pankkitoiminta	268	228	17,3	114	94	20,6	155
Vahinkovakuutus	54	68	-20,1	39	49	-20,4	15
Henkivakuutus	20	52	-62,1	1	16		19
Tulos ennen veroja	337	366	-8,0	134	157	-14,6	203
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	375	-116		-4	-34		378
Tulos käyvin arvo-in ennen veroja	711	250		130	123	6,3	581
Taloudellisen pääoman tuotto, % *)	13,3	15,8	-2,5*				
Taloudellisen pääoman tuotto käyvin arvo-in, % *)	15,0	16,5	-1,5*				
Tuotot							
Korkokate	529	494	7,1	255	255	-0,2	274
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	228	216	5,5	129	124	3,6	100
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	48	78	-37,6	16	28	-42,3	32
Palkkiotuotot, netto	295	297	-0,9	141	141	-0,1	153
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	66	61	7,3	13	15	-13,2	52
Liiketoiminnan muut tuotot	47	49	-2,7	22	22	2,0	25
Muut tuotot yhteensä	684	701	-2,4	321	330	-2,7	363
Tuotot yhteensä	1 213	1 195	1,5	576	585	-1,6	637
Kulut							
Henkilöstökulut	389	362	7,5	190	186	2,1	199
Muut hallintokulut	192	168	14,1	99	88	12,7	93
Liiketoiminnan muut kulut	171	155	10,6	84	76	9,4	87
Kulut yhteensä	752	685	9,8	373	350	6,4	379
Arvon alentumiset saamisista	28	55	-49,0	17	31	-44,5	11
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille							
Bonukset	85	80	6,3	43	40	6,6	42
Osuus- ja lisäosuuspääoman korot	11	9	24,0	9	7	33,9	2
Palautukset yhteensä	96	89	8,1	52	47	10,5	44

*) 12 kk liukuva, muutos suhdeluvun muutoksena

Muita avainlukuja, milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos %	31.12.2011	Muutos %
Saamiset asiakkailta	63 128	58 155	8,6	60 331	4,6
Henkivakuutustoiminnan varat	6 931	7 471	-7,2	7 006	-1,1
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 593	3 327	8,0	3 205	12,1
Velat asiakkaille	47 593	42 166	12,9	45 974	3,5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 437	19 737	-1,5	20 005	-2,8
Oma pääoma	6 746	6 369	5,9	6 242	8,1
Tase yhteensä	95 483	87 576	9,0	91 905	3,9
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 493	5 211	5,4	4 753	15,6

Tammi–kesäkuu

Ryhmän tulos ennen veroja oli 337 miljoonaa euroa (366). Tulos supistui 8,0 prosenttia vertailukauden vahvalta tasolta. Tammi–kesäkuun tulos ennen veroja oli ryhmän toiseksi suurin puolivuotistulos finanssikriisin alun jälkeen.

Katsauskauden tuloskehitystä tukivat korkokatteen kasvu, saamisten arvonalentumisten supistuminen ja vahinkovakuutuksen maksutulon korvausmenoa suurempi kasvu. Korkokatteen kasvu hidastui selvästi toisella vuosineljänneksellä. Tulosta rasittivat tuloslaskelmaan kirjattujen sijoitustoiminnan nettotuottojen ja varallisuuden hoitoon liittyvien palkkiotuottojen supistuminen vertailukaudesta, samoin kuin kulujen kasvu. Tulokseen kirjatut, omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkailla kertyneet bonukset kasvoivat vertailukaudesta 6,3 prosenttia 85 miljoonaan euroon.

Ryhmän käyvän arvon rahasto kasvoi katsauskaudella 375 miljoonaa euroa sijoitusmarkkinoiden hyvän ensimmäisen vuosineljänneksen kehityksen johdosta, kun se vuotta aiemmin supistui 116 miljoonaa euroa. Tulos käyvin arvoon ennen veroja oli ennätysellisellä 711 miljoonan euron tasolla (250).

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi selvästi korkokatteen kasvun ja arvonalentumisten supistumisen johdosta. Tulos ennen veroja oli 17 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Tuotot kasvoivat yhteensä 1,5 prosenttia. Palkkiotuotot olivat 295 miljoonaa euroa (297) luotonantoon ja maksuliikenteeseen liittyvien palkkioiden kasvettua ja toisaalta varallisuuden hoitoon liittyvien palkkioiden jäätyä vertailukaudesta. Pankkitoiminnan kulu-tuottosuhte oli 56,8 (56,6).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,5 prosenttia (91,6). Vahinko- ja henkivakuutuksen tulos ennen veroja laski vuotta aiemmasta lähinnä tuloslaskelmaan kirjattujen sijoitustoiminnan nettotuottojen supistuttua ja liiketoiminnan kehittämiseen liittyvien kulujen kasvettua vertailukaudesta. Molempien segmenttien sijoitustoiminnan tuotot käyvin arvoon kasvoivat kuitenkin vertailukaudesta selvästi.

Kulut nousivat vertailukaudesta 9,8 prosenttia lähinnä liiketoiminnan kasvuun ja kehittämiseen liittyvien ict- ja henkilöstökulujen sekä yhdestä toimitilakiinteistöstä tehtyjen nopeutettujen poistojen kasvun seurauksena. Henkilöstökulujen kasvusta merkittävä osa aiheutui henkilömäärän kasvusta. Katsauskaudella henkilömäärä kasvoi 315:llä. Kulujen kasvun tasaantuminen näkyi jo katsauskauden loppupuolella.

Katsauskaudella tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 49 miljoonaa euroa (63), joista 28 miljoonaa euroa (55) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Nettomääräiset arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,08 prosenttia (0,18) luotto- ja takauskannasta.

Katsauskauden lopussa oma pääoma oli 6 746 miljoonaa euroa eli 8,1 prosenttia suurempi kuin vuoden 2011 lopussa. Omaa pääomaa kasvatti katsauskauden tulos ja käyvän arvon rahaston kasvu. Sitä pienensi voitonjako.

Osuuspankkien omistajajäsenten osuuspääoma- ja lisäosuuspääomasijoitukset olivat katsauskauden lopussa 778 miljoonaa euroa (756).

OP-Pohjola-ryhmän asiakasmäärä Suomessa oli kesäkuun lopussa 4 171 000. Henkilöasiakkaiden määrä oli 3 752 000 ja yritysasiakkaiden määrä 419 000. Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ristiinmyynnin seurauksena vuodenvaihteesta 49 000:lla 1 348 000:een.

Huhti–kesäkuu

Toisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 134 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 157 miljoonaa euroa. Korkokate, palkkiotuotot ja vahinkovakuutuksen nettotuotot olivat samalla tasolla kuin vertailukaudesta. Henkivakuutuksen nettotuotot olivat 12 miljoonaa euroa ja arvonalentumiset saamisista 14 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Kulut kasvoivat 23 miljoonalla eurolla.

Matalalle tasolle laskeneen korkotason johdosta korkokate muodostui pienemmäksi kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat paremman vahinkosuhteen seurauksena edelliseen vuosineljänneksen verrattuna, vaikka tuloslaskelmaan kirjatut sijoitustoiminnan nettotuotot jäivät hieman edellisestä vuosineljänneksestä. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot jäivät edellisestä vuosineljänneksestä sijoitustoiminnan nettotuottojen supistuttua. Kulut laskivat hieman edellisestä vuosineljänneksestä. Kokonaisuudessaan toisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja jäi selvästi matalammaksi kuin ensimmäisen vuosineljänneksen tulos (203).

OP-Pohjola-ryhmän pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet	30.6.2012	30.6.2011	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	2,01	1,61	1,6
Taloudellisen pääoman tuotto, % (12 kk liukuva)	13,3	15,8	18
Tuottojen ja kulujen kasvuo, %-yks (12 kk liukuva)	-12,6	6,6	> 0

OP-Pohjola-ryhmän tavoitteena on kasvaa pitkäjänteisesti eri liiketoiminta-alueillaan toimialaa nopeammin. Ryhmän luotto- ja talletuskanta sekä vahinkovakuutuksen maksutulo on kasvanut viimeisen vuoden aikana toimialan kasvua nopeammin. Sijoitussidonnaisen henkivakuutuksen sekä sijoitusrahastojen kasvu jäi sen sijaan toimialan kasvua hitaammaksi.

Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (Rava-laki) mukaan lasketut OP-Pohjola-ryhmän omat varat ylittivät katsauskauden lopussa laissa määritellyn vähimmäismäärän 3 335 miljoonalla eurolla (2 486).

Rava-lain mukainen omien varojen vähimmäisvaade kasvoi katsauskaudella 6,6 prosenttia. Pankkitoiminnan vähimmäisvaateen 7,1 prosentin kasvu johtui pääosin luottokannan kasvusta. Vahinko- ja

henkivakuutussegmenttien yhteenlaskettu vähimmäisvaateen kasvu oli 2,6 prosenttia.

Omat varat kasvoivat katsauskaudella 18 prosenttia omien pääomien 8,1 prosentin kasvun sekä Tier II -lainaemission ansiosta. Helmikuussa 2012 Pohjola Pankki Oyj:n liikkeeseen laskema 500 miljoonan euron alempi Tier II -laina nosti vakavaraisuussuhdetta 0,2 yksikköä. Omien varojen määrä oli kesäkuun lopussa kaksinkertainen verrattuna lakisääteiseen vähimmäismäärään.

Finanssikiriin seurauksena pankkien vakavaraisuussäännöksiä ollaan tiukentamassa. Muutoksilla pyritään muun muassa parantamaan omien varojen laatua, kasvattamaan pääomapuskureita, vähentämään pääomavaateen syklisyyttä ja pankkien velkaantuneisuutta sekä asettamaan määrällisiä rajoitteita likviditeettiriskille. Muutokset tulevat voimaan suunnitelmien mukaan vuosina 2013–2019. Muutoksiin liittyvä vakavaraisuusdirektiivi ja -asetus ovat edelleen valmisteltavana. OP-Pohjola-ryhmän nykytulkintojen pohjalta tekemän analyysin mukaan uudet vakavaraisuusvaatimukset täytetään selvästi kaikissa vaihtoehdoissa. OP-Pohjola-ryhmän näkökulmasta merkittävimmät muutokset uusissa säännöksissä liittyvät vakavaraisuusvaatimusten osalta vakuutusyhtiönsijoitusten ja lisäosuuspääoman käsittelyyn vakavaraisuuslaskennan omissa varoissa sekä uusiin vähimmäisomavaraisuusaste- ja likviditeettivaatimuksiin.

Myös vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa. Säännökset ovat vielä keskeneräiset ja niiden arvioitu voimaantulo on aikaisintaan vuoden 2014 alussa. Nykytulkintojen mukaan Solvenssi II kasvattaa pääomavaateita, mutta toisaalta myös omien varojen määrää.

Riskiasema

OP-Pohjola-ryhmän riskiasema on säilynyt katsauskaudella vakaana. Riskinkantokyky on vahva ja riittävä turvaamaan ryhmän liiketoiminnan edellytykset, vaikka toimintaympäristön tavanomaista suurempi epävarmuus jatkuisi vielä pitkään.

Luottoriskiasemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, vaikka alkuvuoden ripeä talouskasvu hidastuikin kesää lähestyttäessä. Pankkitoiminnan luottoriskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

Vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia katsauskaudella. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus on parantunut katsauskauden tuloksen ja sijoitusten markkina-arvon nousun ansiosta. Riskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja maksuvalmiustilanne on hyvä. Talletusten ja joukkovelkakirjojen osuus varainhankinnasta on kasvanut katsauskaudella. Ryhmä on laskenut liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja alkuvuoden aikana yhteensä 2,5 miljardia euroa, mikä on lähes yhtä paljon kuin vuonna 2012 erääntyvien pitkien lainojen määrä. Näistä joukkovelkakirjalainoista ryhmän keskuspankkina toimivan Pohjola Pankki Oyj:n osuus on puolet ja ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta vastaavan OP-Asuntoluottopankin osuus puolet. Lyhyt tukkuvarainhankinta toimi koko alkuvuoden erittäin hyvin.

OP-Pohjola-ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia yritysluottoja.

Katsauskaudella käteisen osuutta likviditeettireservissä kasvatettiin saamistodistuksia myymällä. Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on likviditeettireservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

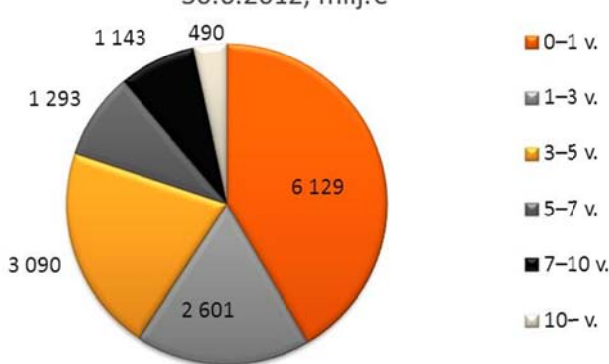
Likviditeettireservi	30.6.2012	31.12.2011	Muutos, %
Mrd. e			
Talletukset keskuspankissa	4,8	4,2	12,9
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	6,5	7,5	-13,2
Vakuuskelpoiset yritysluotot	2,8	2,6	6,4
Yhteensä	14,1	14,4	-1,9
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,6	10,2
Likviditeettireservi markkina-arvoin	14,7	15,0	-1,4
Vakuuden aliarvostus (haircut)	-1,0	-1,0	-2,4
Likviditeettireservi vakuusarvoin	13,8	14,0	-1,4

Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma
30.6.2012, milj.€

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma
30.6.2012, milj.€

OP-Pohjola-ryhmän markkinariskiasema oli katsauskaudella asetettujen limiittien puitteissa.

Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronnousun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen ja sijoitusten arvoon on pienentynyt hieman. Pankkitoiminnassa luottosprediriski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa. Pankkitoiminnan luottosprediriski supistui saamistodistusten vähenemisen myötä. Sijoitustoiminnan osakeriskiä vähennettiin sijoituksia myymällä ja suojauskein. Henkivakuutuksen vastuuvelan korkoriskin suojausastetta nostettiin edelleen.

Sijoitusvarallisuus, milj. e	30.6.2012	31.12.2011	Muutos
Pohjola Pankki Oyj	12 229	12 560	-332
Vahinkovakuutus	2 982	2 830	152
Henkivakuutus	3 273	3 671	-398
Osuuspankit	842	911	-69
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	377	364	14
Yhteensä	19 702	20 336	-634

OP-Pohjola-ryhmän suorat sijoitukset GIIPS-valtioiden liikkeeseen laskemiin lainoihin olivat kesäkuun lopussa markkina-arvoltaan 30 miljoonaa euroa, joka oli 0,03 prosenttia ryhmän taseesta. Nämä sijoitukset ovat vahinko- ja henkivakuutusliiketoiminnan vastuuvelan katteeksi tekemiä sijoituksia.

Luottoluokitukset

Luokituslaitos	Lyhyt varainhankinta	Pitkä varainhankinta
Fitch Ratings (OP-Pohjola-ryhmä ja Pohjola)	F1	A+
Standard & Poor's (Pohjola)	A-1+	AA-
Moody's (Pohjola)	P-1	Aa3

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP-Pohjola-ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP-Pohjola-ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.

Standard & Poor's vahvisti 16.5.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+. Luottoluokitusten näkymät säilyivät vakaina.

Moody's laski 31.5.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokitusta yhdellä pykälällä Aa2:sta Aa3:een, säilyttäen luokituksen edelleen erittäin vahvalla tasolla. Pohjola Pankki Oyj:n lyhyiden luottojen luokitus (Prime-1) säilyi ennallaan. Näkymät asetettiin vakaaiksi.

Luokitukset Fitch Ratingsiltä pysyivät ennallaan tammi-kesäkuussa 2012.

Loppuvuoden näkymät

Toisella vuosineljänneksellä maailmantalouden kasvuodotukset heikkenivät ja talouden kehityksen arviointiin liittyvä epävarmuus kasvoi euroalueen velkakriisin syvennyessä edelleen. Euroalueen talouskasvu on jäämässä loppuvuonna vaatimattomaksi. Myös Suomessa talouskasvun ennakoitaan olevan varsin hidasta. Finanssialan loppuvuoden tuloskehitykseen vaikuttavat myös erittäin matala markkinakorkojen taso, sijoitusmarkkinoiden epävakaus sekä kiristynyt toimialan sääntely.

Talouden kehitykseen liittyvä merkittävä epävarmuus sekä uhka euroalueen velkakriisin syvenymisestä edelleen vaikeuttavat OP-Pohjola-ryhmän loppuvuoden tuloskehityksen arviointia. Ilman toimintaympäristön heikentymistä odotetusta ja ilman suuria uusia negatiivisia muutoksia euroalueen velkakriisin hoidossa OP-Pohjola-ryhmän tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai paremmaksi kuin vuotta aiemmin. Merkittävien loppuvuoden tulokseen vaikuttava epävarmuustekijä liittyy sijoitustoiminnan tuottoihin.

Kaikki tässä osavuositarkastuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Todelliset tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

OP-Pohjola-ryhmä on elokuussa päättänyt alentaa vahinkovakuutuksen eläkevastuiden diskonttokorkoa 0,3 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin matalan korkotason seurauksena. Kolmannella vuosineljänneksellä kirjattava koron lasku heikentää OP-Pohjola-ryhmän

vahinkovakuutustoiminnan tulosta noin 50 miljoonaa euroa.
OP-Pohjola-ryhmä pitää ennallaan arvion siitä, että ryhmän

tulos ennen veroja muodostuu samantasoisesti tai
paremmaksi kuin vuotta aiemmin.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

OP-Pohjola-ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Henkivakuutus. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintasegmenttien tulostiivistelmä

	Tuotot	Kulut	Muut erät *)	Tulos ennen veroja 1-6/2012	Tulos ennen veroja 1-6/2011	Muutos, %
Milj. e						
Pankkitoiminta	904	513	-122	268	228	17,3
Vahinkovakuutus	243	189	0	54	68	-20,1
Henkivakuutus	68	48	0	20	52	-62,1
Muu toiminta	228	220	-2	6	21	-70,3
Eliminoinnit	-230	-219	0	-12	-3	265,9
Yhteensä	1 213	752	-124	337	366	-8,0

*) Muissa erissä esitetty palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille, sekä arvonalentumiset saamisista.

Pankkitoiminta

- Tulos ennen veroja kasvoi 17 prosenttia 268 miljoonaan euroon.
- Tuotot kasvoivat yhteensä 5,4 prosenttia. Korkokate kasvoi 7,5 prosenttia ja palkkiotuotot supistuivat 1,5 prosenttia.
- Saamisten arvonalentumiset alenivat edelleen; katsauskaudella arvonalentumiset supistuivat 53 prosenttia.
- Pankkitoiminnan hyvä kasvu jatkui. Erityisen vahvaa vuositason kasvu oli talletuksissa ja yritysluotoissa.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Korkokate	507	471	7,5	988
Arvonalentumiset saamisista	26	55	-52,6	90
Muut tuotot	397	386	2,8	721
Henkilöstökulut	236	221	6,6	425
Muut kulut	277	264	5,2	533
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	96	89	8,1	176
Tulos ennen veroja	268	228	17,3	483
Milj. e				
Nostetut asuntoluotot	3 780	3 473	8,8	7 435
Nostetut yritysluotot	3 819	3 029	26,1	6 699
Sijoitusrahastojen nettomerkinnot	-1 045	-673	55,2	-1 709
Välitetyt kiinteistökaupat, kpl	7 850	8 498	-7,6	17 240
Mrd. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Luottokanta				
Asuntoluotot	30,5	28,2	8,3	29,3
Yritysten luotot	16,6	14,8	12,1	15,6
Muut luotot	15,8	14,9	6,0	15,2
Luottokanta yhteensä	63,0	57,9	8,7	60,1
Takauskanta	3,1	2,8	13,2	2,7
Talletukset				
Käyttely- ja maksuliiketalletukset	21,8	20,1	8,7	21,6
Sijoitustalletukset	21,3	18,8	13,6	19,7
Talletukset yhteensä	43,2	38,8	11,1	41,3
Markkinaosuus, %				
Luottokannasta	33,0	32,8	0,2	32,9
Talletuskannasta	34,2	33,1	1,1	34,4
Sijoitusrahastojen pääomista	18,3	22,2	-3,9	20,7

Pankkitoiminnan kasvu jatkui sekä luottojen että talletusten osalta hyvällä tasolla. Luottomarginaalien nousu jatkui katsauskaudella pankkien siirtäessä kallistuneen varainhankinnan kustannusta antolainauksen marginaaleihin ja ennakoitessa sääntelyn kiristymisen vaikutuksia. Talletusmarkkinoiden kilpailutilanne säilyi kireänä, ja määräaikaistalletusten marginaalit ovat vakiintumassa uudelle historiallisesti tarkasteltuna korkealle tasolle.

OP-Pohjola-ryhmän talletukset kasvoivat vuodessa 11 prosenttia ja katsauskauden aikana yhteensä 4,5 prosenttia. Maksuliiketiltilit kasvoivat katsauskaudella 1,1 prosenttia, ja sijoitustalletukset kasvoivat 8,2 prosenttia. Ryhmän markkina-asema talletuksissa vahvistui vuodessa selvästi.

OP-Kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä oli katsauskaudella 7 850 eli 7,6 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin (8 498).

Uusien nostettujen asuntoluottojen määrä kasvoi 8,8 prosenttia vuotta aiemmasta. Uusien asuntoluottojen marginaalit nousivat koko katsauskaudella kiristyvästä sääntelystä ja varainhankinnan kustannusten noususta johtuen. Ryhmän markkinaosuus asuntoluottokannasta oli katsauskauden lopussa 36,5 prosenttia (36,0). Kulutusluottokanta kasvoi 5,8 prosenttia vuodentakaisesta.

Yritysten luottokanta kasvoi vuodessa 12,1 prosenttia ja katsauskaudella 6,6 prosenttia. Yritysassiakkaiden nostamien uusien luottojen määrä oli yli neljänneksen suurempi kuin vuotta aiemmin. Ryhmän markkinaosuus yritysten ja asuntoyhteisöjen luottokannasta kasvoi vuodessa 29,2 prosentista 30,4 prosenttiin.

OP-Pohjola-ryhmän hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma oli 10,8 miljardia euroa (11,5). Pääomat laskivat 19 prosenttia vuodessa ja katsauskauden aikana 5,5 prosenttia.

Nettomerkinnot OP-Pohjola-ryhmän sijoitusrahastoihin olivat 1 045 miljoonaa euroa negatiiviset (-673).

OP-Pohjola-ryhmän varainhoidon hallinnoiman varallisuuden määrä oli kesäkuun lopussa 31,1 miljardia euroa (31,3). Tästä OP-Pohjola-ryhmän sijoitusrahastoissa olevien pääomien osuus oli 9,0 miljardia euroa (9,9). OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yritysten osuus hallinnoidusta varallisuudesta oli 8,1 miljardia euroa.

Osuuspankeilla oli kesäkuun lopussa 1,3 miljoonaa omistajajäsentä eli 28 428 enemmän kuin vuotta aiemmin. Osuuspankeilla ja pääkaupunkiseudulla toimivalla Helsingin OP Pankki Oyj:llä oli kesäkuun lopussa yhteensä 1 256 000 OP-bonusasiakasta.

Pankkipalvelujen käytön keskittämisen OP-bonusasiakkaille kertyneiden bonusten arvo oli yhteensä 85 miljoonaa euroa eli 6,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. OP-bonusasiakkaat käyttivät tammi-kesäkuussa bonuksia pankkipalveluihin yhteensä 43,2 miljoonaa euroa (41,1) ja Pohjolan vahinkovakuutuslaitosten vakuutusmaksuihin 39 miljoonaa euroa (31). Bonuksia käytettiin 799 000 vakuutuslaskuun. Niistä 15 prosenttia maksettiin kokonaisuudessaan bonuksilla.

Tulos ja riskiasema

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 17 prosenttia 268 miljoonaan euroon korkokatteen kasvun ja saamisten arvonalentumisen supistumisen ansiosta.

Pankkitoiminnan tuotot kasvoivat 5,4 prosenttia 904 miljoonaan euroon. Korkokate kasvoi 7,5 prosenttia. Korkokatteen nousuun vaikuttivat erityisesti volyymin kasvu ja toissijaisesti luottojen pohjakoron ja marginaalin vertailukaudta korkeampi taso. Markkinakorkotason lasku hidasti korkokatteen kasvua toisella vuosineljänneksellä. Nettopalkkiotuotot supistuivat 1,5 prosenttia varallisuuden hoitoon liittyvien palkkioiden supistuttua. Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat yhteensä vertailukaudesta 21 miljoonaa euroa eli 45 prosenttia. Pankkitoiminnan kulu-tuottosuhteeksi oli 56,8 (56,6).

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Saamisten arvonalentumiset, 28 miljoonaa euroa, laskivat noin puoleen vertailukaudesta. Ne olivat vuositasoisiksi muutettuna vain 0,08 prosenttia luotto- ja takauksista. Myös järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset olivat suhteessa luotto- ja takauksista alhaisella tasolla. OP-Pohjola-ryhmän yritysvastuista 45 prosenttia kuuluu 12 pääluokkaan jaetussa luottosalkussa viiteen parhaimpaan luokkaan (ns. investointitaso).

OP-Pohjola-ryhmän ongelmasaamiset luotto ja takaukskannasta	30.6.2012		30.6.2011		31.12.2011	
	Milj. e	%	Milj. e	%	Milj. e	%
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, netto	348	0,53	271	0,45	296	0,47
Saamisten arvonalentumiset vuoden alusta, netto	28	0,08	55	0,18	101	0,16

Vakavaraisuus

Finanssivalvonnalta saadun luvan mukaisesti yhteenliittymän vähittäis-, yritys- ja luottolaitosvastuissa siirryttiin käyttämään sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRBA) joulukuussa 2011. Yritys- ja luottolaitosvastuissa käytetään sisäisten luokitusten perusmenetelmää (FIRB). Syyskuuhun 2011 asti luottoriskin pääomavaade on laskettu muutoin standardimenetelmällä, paitsi Pohjola Pankki Oyj:n yritysvastuiden luottoriskin pääomavaateen laskennassa on käytetty IRBAa.

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitoslain mukainen vakavaraisuussuhde ja ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuussuhde olivat molemmat kesäkuun lopussa 15,1 prosenttia (14,0). Vakavaraisuus rajoituksettomilla omilla varoilla (Core Tier 1) laskettuna oli 14,7 prosenttia (14,0). Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja vakavaraisuudelle ensisijaisilla omilla varoilla 4 prosenttia. Euroopan pankkiviranomainen (EBA) asetti syksyllä 2011 merkittäville eurooppalaisille pankeille 9 prosentin vähimmäisvaatimuksen Core Tier 1 -vakavaraisuudelle.

Omien varojen vaade oli kesäkuun lopussa 2 916 miljoonaa euroa (2 722). Omien varojen vaade nousi katsauskaudella 7,1 prosenttia. Luottokannan kasvu kasvatti omien varojen vaadetta luottokannan laadun pysyessä ennallaan. Omien varojen vaade kasvoi yritys vastuissa 118 miljoonaa euroa ja vähittäisvastuissa 49 miljoonaa euroa. Luotto- ja vastapuoliriskin osuus pääomavaatimuksesta oli 89,8 prosenttia (89,8). Operatiivisen riskin osuus oli 8,1 prosenttia (8,5) ja markkinariskin osuus 2,1 prosenttia (1,7).

Ryhmän ensisijaiset omat varat olivat katsauskauden lopussa 5 493 miljoonaa euroa (4 753). Omien varojen kasvu johtui pääosin Pohjola Pankki Oyj:n helmikuussa liikkeeseen laskemasta 500 miljoonan euron alemmasta Tier II -lainasta ja katsauskauden tuloksesta sekä käyvän arvon rahaston positiivisesta arvomuutoksesta.

Ensi- ja toissijaisista omista varoista puoliksi vähennettävät sijoitukset vakuutusyhtiöihin olivat 2 314 miljoonaa euroa (2 314). Odotettujen tappioiden ja arvonalentumisten alijäämänä omista varoista on vähennetty 501 miljoonaa euroa (542). Toissijaisiin omiin varoihin kohdistuvat vähennykset ylittivät toissijaiset omat varat 96 miljoonaa euroa (706), joka on vähennetty ensisijaisista omista varoista.

Vahinkovakuutus

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja oli 54 miljoonaa euroa (68). Tulos käyvin arvoon ennen veroja oli 161 miljoonaa euroa (38).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 8 prosenttia (7) ja korvauskulut 7 prosenttia (8).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,5 prosenttia (91,6).
- Etuasiakastalouksia oli katsauskauden lopussa 547 200. Määrä nousi 23 800 taloudella (19 100).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 5,5 prosenttia (1,0).

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–6/2012	1–6/2011	Muutos, %	1–12/2011
Vakuutusmaksutuotot	549	507	8,2	1 024
Vakuutuskorvaukset	344	325	6,0	692
Sijoitustoiminnan nettotuotot	52	62	-15,9	36
Diskonttauksen purkautuminen ja muut nettotuottoihin luettavat erät	-23	-23	1,6	-46
Vahinkovakuutuksen nettotuotot	234	221	5,7	321
Muut nettotuotot	9	11	-13,5	22
Henkilöstökulut	72	65	10,9	125
Muut kulut	117	100	17,9	211
Tulos ennen veroja	54	68	-20,1	8
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	106	-30	456,3	-47
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	161	38	319,3	-39
Vakuutusmaksutuotot				
Henkilöasiakkaat	273	248	10,2	503
Yritykset ja yhteisöt	253	234	8,2	472
Baltia	22	25	-10,5	48
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	549	507	8,2	1 024
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut, %				
Sijoitusten tuotto käyvin arvoon*, %	5,5	1,0		-0,4
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde*, %	92,5	91,6		89,8
Operatiivinen liikekulusuhde*, %	23,1	21,5		21,8
Operatiivinen vahinkosuhde*, %	69,5	70,1		68,0

* Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä laskuperustemuutoksia ja poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusten myynti kehittyi hyvin kaikissa asiakassegmenteissä. Vakuutusmaksutuottojen kasvu oli vahvin henkilöasiakkaissa, joissa etuasiakastalouksien määrän kasvu oli katsauskaudella ennätysellinen.

Etuasiakastalouksia oli katsauskauden lopussa 547 200. Määrä kasvoi katsauskaudella 23 800 taloudella (19 100). Etuasiakastalouksista jo 67 prosenttia on keskittänyt pankkiasiointinsa osuuspankkeihin. Osuuspankkien omistajajäsenet ja Helsingin OP Pankin bonusasiakkaat voivat käyttää pankkiasioinnista kertyviä bonuksia myös Pohjolan vahinkovakuutusten maksamiseen. Katsauskaudella OP-bonuksia käytettiin 799 000 vakuutuslaskuun, joista 122 000 laskua maksettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 39 miljoonaa euroa (31).

Huhtikuun 2012 lopussa julkaistun maksutulotilaston mukaan OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuus maksutulosta vuonna 2011 oli 28,2 prosenttia (27,8). Maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP-Pohjola-ryhmä on Suomen suurin vahinkovakuutusryhmä. Markkina-aseman arvioidaan vahvistuneen myös katsauskauden aikana.

Tulos ja riskiasema

Vakuutusmaksutuottojen kasvu jatkui vahvana, ja vakuutustekninen kannattavuus kehittyi odotetusti. Henkilöasiakkaiden kannattavuus oli vertailukauden tasolla. Yritysassiakkaiden kannattavuus jäi vertailukautta heikommaksi alkuvuoden epäsuotuisan vahinkokehityksen vaikuttaessa edelleen katteeseen.

Korvauskulujen kasvu jäi maksutuottojen kasvua pienemmäksi ja oli yhteensä 7,0 prosenttia. Uusista suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukauden tasolla. Riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 62,7 prosenttia (64,0). Tammi–kesäkuussa kirjattiin 134 (114) suurta tai keskisuurta vahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 53 miljoonaa euroa (53). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,1 miljoonan euron ja eläkevastuissa yli 0,5 miljoonan euron vahingot.

Kasvaneen myynnin palkkiot ja henkilömäärän kasvu lisäsivät liikekuluja. Henkilöstön määrää kasvatettiin viime vuoden aikana niin myyntiin kuin korvauspalveluunkin kasvavan asiakaskunnan palvelun parantamiseksi, mikä kasvattaa katsauskauden kuluja vertailukaudesta. Liikekulujen kasvun tasaantuminen näkyi jo katsauskauden

loppupuolella. Kehitys tulee näkymään selvemmin vuoden jälkipuoliskolla.

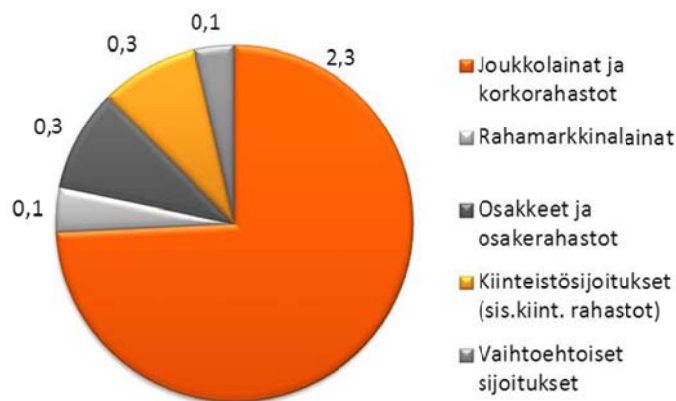
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 5,5 prosenttia (1,0). Sijoitusten tuotot käyvin arvoin olivat 158 miljoonaa euroa (32). Käyvän arvon rahastosta kirjattiin tulokseen arvonalennuksia 6,9 miljoonaa euroa (2).

Vahinkovakuutustoiminnan riskinkantokyky oli hyvä. Vahinkovakuutustoiminnan vakavaraisuuspääoma oli katsauskauden lopussa 917 miljoonaa euroa (787). Vakavaraisuuspääomaan luettava tasoitusmäärä oli 331 miljoonaa euroa (353).

Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli katsauskauden lopussa 3,1 miljardia euroa (2,9) jakautuen seuraavasti:

Sijoitusomaisuus 3,1 mrd. €, 30.6.2012

Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä, investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 89 prosenttia (91) ja 74 prosenttia sijoituksista oli vähintään A- -luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksuaika oli 4,8 vuotta (4,8) ja duraatio 4,0 vuotta (3,9).

Henkivakuutus

- Tulos ennen veroja oli 20 miljoonaa euroa (52); tulos käyvin arvoon oli vahva, eli 136 miljoonaa euroa (-11).
- Markkinaosuus sijoitussidonnaisista vakuutussäästöistä jäi vuodenvaihteesta 1,0 prosenttiyksikköä.
- Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus vakuutussäästöistä kasvoi 51,8 prosenttiin (48,0).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 4,7 prosenttia (0,9).

Henkivakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–6/2012	1–6/2011	Muutos, %	1–12/2011
Vakuutussopimusten maksutulo	371	400	-7,1	721
Sijoitussidonnainen	276	299	-7,4	507
Muu maksutulo	95	101	-6,1	214
Sijoitustoiminnan nettotuotot	245	-1		-203
Sijoitussidonnainen	129	-106	221,6	-395
Muut	117	105	11,5	192
Vastuuelan muutos	238	-48	595,0	-270
Sijoitussidonnainen	328	122	169,7	121
Muu muutos	-90	-170	46,8	-391
Korvauskulut	317	350	-9,4	701
Muut erät	-7	-11	38,2	0
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	55	86	-36,1	87
Muut tuotot	13	12	10,8	17
Henkilöstökulut	6	5	1,6	10
Muut kulut	43	40	6,5	84
Tulos ennen veroja	20	52	-62,1	10
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	116	-63	283,9	-191
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	136	-11		-181
	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Vakuutussäästöjen markkinaosuus, %	21,0	21,4	-0,4	20,9
Sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen markkinaosuus, %	24,3	24,9	-0,6	25,3
Mrd. e				
Vakuutussäästöt	6,9	7,1	-2,4	6,7
josta sijoitussidonnainen	3,6	3,3	8,3	3,3

Henkivakuutustoiminnan strategisena tavoitteena on sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen kasvattaminen. Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat katsauskaudella 8,3 prosenttia. Kasvuja tuki sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoituskohteiden arvojen palautuminen ja siirrot korkotuottoisista vakuutussäästöistä sijoitussidonnaisiin. Sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen osuus vakuutussäästöistä kasvoi 51,8 prosenttiin (48,0).

Skandia Lifen Suomen liiketoimintojen oston loppuunsaattaminen toteutuu todennäköisesti kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Kaupan seurauksena sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen arvioidaan kasvavan yli miljardilla eurolla ja OP-Pohjola-ryhmän kasvavan Suomen suurimmaksi sijoitussidonnaisten sijoitusvakuutusten tarjoajaksi.

Tulos ja riskiasema

Tulos ennen veroja oli 20 miljoonaa euroa (52). Tulos käyvän arvon rahaston muutoksen jälkeen oli 136 miljoonaa euroa (-11). Sijoitustoiminnan nettotuotot ilman sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä tuottoja olivat 117 miljoonaa euroa (105). Sijoitustoiminnan kirjanpidon tulosta kasvattivat vastuuelan korkoriskiä suojaavien vakuudellisten korkojohdannaisten hyvä tulos korkotason laskiessa edelleen. Suojauksella ei ole olennaista

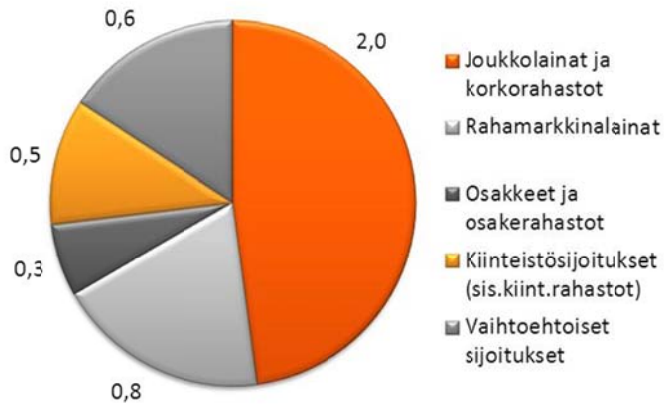
tulosvaikutusta, mutta se kasvatti sijoitustoiminnan tuottoja ja vastuuelan muutosta 50 miljoonaa euroa (0).

Liiketoiminnan tehokkuus laski tuottojen pienentyessä ja kulujen kasvaessa. Tuottojen pienentyminen johtui vastuuelan ja maksutulon vertailukautta alhaisemmasta tasosta. Liiketikustannussuhde, joka sisältää kaikki liikekulujen kattamiseen tarkoitettut tuotot ja josta on poistettu myyntikanavien palkkiot, nousi 37,7 prosenttiin (29,9).

Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoon, ilman vastuuelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten tuottoa, oli 4,7 prosenttia (0,9).

Henkivakuutustoiminnan sijoitusomaisuus ilman sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevaa omaisuutta oli 4,1 miljardia euroa (4,1) jakautuen seuraavasti:

Sijoitusomaisuus 4,1 mrd. €, 30.6.2012

Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus korkosalkusta oli 86 prosenttia (72). Katsauskauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 2,7 (3,0).

Henkivakuutuksen vakavaraisuus parani sijoitusomaisuuden markkina-arvojen kasvaessa. Toimintapääoma oli 671 miljoonaa euroa, mikä oli 3,3-kertainen suhteessa toimintapääoman vähimmäismäärään. Vakavaraisuusaste, eli vakavaraisuuspääoman suhde painotettuun vastuuelkaan, oli 15,9 prosenttia (12,9).

Muu toiminta

Muun toiminnan avainlukuja

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Korkokate	19	18	0,4	31
Kaupankäynnin nettotuotot	6	-1		2
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-1	13		22
Muut tuotot	204	179	14,0	365
Kulut	220	190	16,0	377
Arvonalentumiset saamisista	2	0		11
Tulos ennen veroja	6	21	-70,3	32

Mrd. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Saamiset luottolaitoksilta	8,0	7,8	3,6	7,0
Kaupankäynnin rahoitusvarat	-0,1	-0,1		-0,1
Sijoitusomaisuus	7,5	8,3	-9,4	8,5
Velat luottolaitoksille	5,6	5,4	4,3	5,2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	15,2	16,4	-7,6	15,7

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli tammi-kesäkuussa 6 miljoonaa euroa (21).

Korkokate kasvoi 0,4 prosenttia. Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyi 8,6 miljoonaa euroa saamistodistusten myyntitappioita (voittoa 5,6). Muun toiminnan tuotot ovat merkittäviltä osin ryhmän sisäisiä palveluveloituksia, jotka vastaavasti esitetään liiketoimintasegmenttien kuluina. Muun toiminnan kuluista 76 miljoonaa (71) euroa oli henkilöstökuluja ja 61 miljoonaa euroa ict-kuluja (53).

OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään 198 osuuspankkia (205), OP-Pohjola keskusyhteisökonserni ja Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

Luvian Osuuspankki sulautui Nakkilan Osuuspankkiin 31.3.2012. Pankin nimi muuttui Nakkila-Luvian Osuuspankiksi.

Maskun Osuuspankki sulautui Vakka-Suomen Osuuspankkiin 31.3.2012. Pankin nimi muutettiin samalla Lounaisrannikon Osuuspankiksi.

Huhtamon Osuuspankki sulautui Vampulan Osuuspankkiin 30.4.2012.

Haminan Seudun, Kotkan Seudun, Kouvolan Seudun, Kymijoen ja Virolahden osuuspankit sulautuivat 31.5.2012 ja muodostivat uuden Kymenlaakson Osuuspankin.

Lappo Andelsbank on päättänyt sulautua Andelsbanken för Ålandiin 31.8.2012. Sauvon Osuuspankki on päättänyt sulautua Lounais-Suomen Osuuspankkiin 30.9.2012.

OP-Palvelut Oy:n toimiluvan varaiset toiminnot siirrettiin 1.6.2012 alkaen perustettuun OP-Prosessipalvelut Oy:öön. Molemmat yhtiöt ovat OP-Pohjola osk:n täysin omistamia tytäryhtiöitä. Uuteen yhtiöön siirtyi noin 300 henkilöä. OP-Prosessipalvelut sai luottolaitostoimiluvan 7.5.2012 sekä selvitysosaapuolen ja tilinhoitajayhteisön oikeudet 21.5.2012

Henkilöstö ja palkitseminen

OP-Pohjola-ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 13 544 henkilöä (13 229). Henkilöstöä oli keskimäärin 13 442 (12 858). Henkilöstölisäykset liittyvät liiketoiminnan laajenemiseen ja kehittämiseen. Katsauskauden aikana OP-Pohjola-ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 168 henkilöä (202). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,5 vuotta (61,6).

OP-Pohjola-ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP-Pohjola-ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä, sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahostosta.

Johdon kannustinjärjestelmä koostuu kolmen vuoden ansaintajaksoista, joista ensimmäinen on 2011–2013. Kannustinjärjestelmään kuuluvat henkilöt voivat saada tietyn määrän Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeita, mikäli kyseiselle ansaintajaksolle asetetut, OP-Pohjola-ryhmän strategiaan perustuvat tavoitteet saavutetaan. Järjestelmän mukainen palkkio maksetaan henkilölle osakkeiden ja rahan yhdistelmänä kolmessa erässä vuosina 2015, 2016 ja 2017 ansaintajakson päätyttyä edellyttäen, että ryhmän vakavaraisuus ylittää sisäiset vähimmäisvaatimukset maksuhetkellä. Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

OP-Pohjola osk:n hallinto

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisön (OP-Pohjola osk) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 27.3.2012. Hallintoneuvostoon valittiin vuonna 2015 päättyväksi kaudeksi erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen johtaja Jorma Vierula, professori Jarmo Partanen, toimitusjohtaja Kari Manninen ja toimitusjohtaja Juha Pullinen. Uutena jäsenenä hallintoneuvostoon valittiin apulaisjohtaja Jukka Kääriäinen. Lisäksi viimeistään vuonna 2015 päättyväksi kaudeksi valittiin erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen toimitusjohtaja Jussi Ruuhela, maakuntaneuvos Jorma Pitkälä, toimitusjohtaja Markku Salomaa, FM Timo Viitanen,

professori Paavo Pelkonen ja toimitusjohtaja Timo Levo.
Uusina jäseninä valittiin hallintojohtaja Annukka Nikola,
toimitusjohtaja Jari Himanen, toimitusjohtaja Tapani Eskola,
toimitusjohtaja Tuomas Kupsala, toimitusjohtaja Seppo
Pääkkö, tutkimus- ja kehitysjohtaja Ilmo Aronen,
toimitusjohtaja Simo Kauppi, rehtori Juha Kiiskinen,
professori Jarna Heinonen ja rehtori Ari Mikkola.

Hallintoneuvostossa on kaikkiaan 33 jäsentä.

Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan
puheenjohtajakseen uudelleen liikuntaneuvos Paavo
Haapakosken. Varapuheenjohtajiksi valittiin uudelleen
professori Jaakko Pehkonen ja toimitusjohtaja Vesa
Lehikoinen.

Uusi strategia vahvistettiin

OP-Pohjola osk:n hallintoneuvosto hyväksyi uuden OP-
Pohjola-ryhmän yhteisen liiketoimintastrategian
kokouksessaan 13.6.2012. Strategia muodostaa perustan
kaikkien ryhmään kuuluvien yritysten strategiselle
suunnittelulle ja tavoiteasetannalle.

Ryhmän strategian peruspilarit säilyvät muuttumattomina.
Päivitettyssä strategiassa mm. korostettiin aiempaakin
terävämmin asiakkaan asemaa strategian keskiössä ja
asiakaskokemuksen merkitystä, määriteltiin keskeiset uuden
kasvun painopisteet, linjattiin ryhmänä toimimisen
periaatteita sekä lisättiin panostuksia liiketoiminnan
kehittämiseen.

Strategian yhteydessä päivitettiin myös ryhmän taloudelliset
tavoitteet. OP-Pohjola-ryhmän kannattavuus- ja
vakavaraisuustavoitetta nostettiin. Taloudellisen pääoman
tuottotavoite nostettiin 17 prosentista 18 prosenttiin ja Rava-
lain mukainen vakavaraisuustavoite 1,5:stä 1,6:een.
Tehokkuustavoite säilyi muuttumattomana. Ryhmän
tavoitteena on edelleen myös kasvaa pitkäjänteisesti
markkinakasvua nopeammin.

Uuden strategian vahvistamisen myötä muodostetaan
nykyisestä henkivakuutustoiminnasta ja osana ryhmän
pankkitoimintaa olleesta varainhoito- ja
rahastoliiketoiminnasta uusi varallisuudenhoito-segmentti.
Uuden segmenttijaon mukainen raportointi aloitetaan
kolmannesta vuosineljänneksestä alkaen.

Investoinnit ja palvelukehittäminen

OP-Pohjola osk tytäryrityksineen vastaa OP-Pohjola-ryhmän
palvelutoiminnan kehittämisestä. Palvelutoiminnan
kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa
muodostuu ict-investoinneista ja niihin liittyvistä
määrittelyistä. Näistä kustannuksista taseeseen aktivoituja
ict-investointeja oli tilikaudella 43 miljoonaa euroa (28).
Investoinneista 29 miljoonaa euroa (16) kohdistui
pankkitoimintaan, 10 miljoonaa euroa (10)
vahinkovakuutukseen ja 4 miljoonaa euroa (2)
henkivakuutukseen.

OP-Pohjola-ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Korkotuotot		1 735	1 475	18	3 294
Korkokulut		1 206	982	23	2 264
Korkokate ennen arvonalentumisi:	4	529	494	7	1 030
Saamisten arvonalentumiset	5	28	55	-49	101
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		501	439	14	928
Vahinkovakuustoiminnan nettotuotot	6	228	216	6	312
Henkivakuustoiminnan nettotuotot	7	48	78	-38	72
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	8	295	297	-1	574
Kaupankäynnin nettotuotot	9	41	22	88	17
Sijoitustoiminnan nettotuotot	10	25	40	-37	63
Liiketoiminnan muut tuotot	11	46	46	-1	90
Henkilöstökulut		389	362	8	689
Muut hallintokulut		192	168	14	351
Liiketoiminnan muut kulut		171	155	11	318
Palautukset omistajajäsenille		96	89	8	176
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta		1	2	-49	4
Kauden tulos ennen veroja		337	366	-8	525
Tuloverot		83	96	-13	89
Kauden tulos		253	270	-6	436

Jakautuminen, milj. e

Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		253	270	-6	436
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		0	-		0
Yhteensä		253	270	-6	436

OP-Pohjola-ryhmän laaja tuloslaskelma

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Kauden tulos	253	270	-6	436
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	350	-110		-422
Rahavirran suojauksesta	25	-6		22
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	20	-44		-137
Muuntoerot	0	0		1
Tuloverot				
Käypään arvoon arvostamisesta	86	-28		-106
Rahavirran suojauksesta	6	-2		5
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista/(tappioista)	5	-11		-30
Kauden laaja tulos	552	152		29

Jakautuminen, milj. e

Omistajien osuus tilikauden tuloksesta		551	152	-2	29
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		0	-		0
Yhteensä		552	152	-2	29

OP-Pohjola-ryhmän tase

Milj. e	Liite	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Käteiset varat		4 914	3 453	42	4 376
Saamiset luottolaitoksilta		1 090	1 167	-7	1 104
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		347	419	-17	281
Johdannaissopimukset		4 004	1 705		3 307
Saamiset asiakkailta		63 128	58 155	9	60 331
Vahinkovakuutustoiminnan varat	14	3 593	3 327	8	3 205
Henkivakuutustoiminnan varat	15	6 931	7 471	-7	7 006
Sijoitusomaisuus		7 383	8 236	-10	8 343
Sijoitukset osakkuusyrytyksissä		39	39	1	40
Aineettomat hyödykkeet		1 177	1 167	1	1 169
Aineelliset hyödykkeet		728	698	4	702
Muut varat		2 048	1 634	25	1 884
Verosaamiset		101	105	-4	158
Varat yhteensä		95 483	87 576	9	91 905
Velat luottolaitoksille		1 707	2 325	-27	1 783
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		13	24	-46	1
Johdannaissopimukset		3 889	1 895		3 232
Velat asiakkaille		47 593	42 166	13	45 974
Vahinkovakuutustoiminnan velat	16	2 810	2 606	8	2 508
Henkivakuutustoiminnan velat	17	7 229	7 239	0	6 932
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18	19 437	19 737	-2	20 005
Varaukset ja muut velat		3 105	2 643	17	2 840
Verovelat		907	921	-2	834
Osuuspääoma		644	666	-3	624
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		1 402	985	42	931
Velat yhteensä		88 737	81 207	9	85 663
Oma pääoma					
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus					
Osake- ja osuuspääoma		334	333	0	333
Käyvän arvon rahasto	19	95	26		-188
Muut rahastot		2 682	2 619	2	2 621
Kertyneet voittovarot		3 613	3 390	7	3 474
Määräysvallattomien osuus		22	-		3
Oma pääoma yhteensä		6 746	6 369	6	6 242
Velat ja oma pääoma yhteensä		95 483	87 576	9	91 905

OP-Pohjola-ryhmän oman pääoman muutoslaskelma

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus-pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011	368	118	-6	2 656	3 403	-	6 539
Osakeanti	-	-	-	-	-	-	-
Osuuspääoman siirto omaan pääomaan	-1	-	-	-	-	-	-1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-31	-	-	-79	-117	-	-227
Osakeantikulut	-	-	-	-	-	-	-
Rahastosiirrot	-	-	-	43	-43	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-74	-	-74
Kauden laaja tulos	-	-81	-5	-	267	-	182
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	0	-	0
Muut	-3	-	-	0	-46	-	-49
Oma pääoma 30.6.2011	333	37	-11	2 619	3 390	-	6 369

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus-pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	333	-198	10	2 621	3 474	3	6 242
Osakepääoman korotus	-	-	-	-	-	-	-
Osuuspääoman siirto omaan pääomaan	2	-	-	-	-	-	2
Rahastosiirrot	-	-	-	61	-61	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-61	-	-61
Kauden laaja tulos	-	264	19	-	253	0	536
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	0	-	0
Muut	0	-	-	1	8	20	28
Oma pääoma 30.6.2012	334	66	29	2 682	3 613	22	6 746

OP-Pohjola-ryhmän rahavirtalaskelma

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	253	270
Oikaisut kauden tulokseen	551	392
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 814	-2 891
Saamiset luottolaitoksilta	90	55
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	160	-154
Johdannaissopimukset	4	-15
Saamiset asiakkailta	-2 806	-1 399
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-574	-216
Henkivakuutustoiminnan varat	248	-54
Sijoitusomaisuus	1 213	-917
Muut varat	-150	-191
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	1 903	3 950
Velat luottolaitoksille	-91	631
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	12	24
Johdannaissopimukset	-2	31
Velat asiakkaille	1 619	2 961
Vahinkovakuutustoiminnan velat	136	90
Henkivakuutustoiminnan velat	59	-3
Varaukset ja muut velat	169	217
Maksetut tuloverot	-48	-63
Saadut osingot	76	92
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	922	1 751
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-50	-20
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	241	98
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-1	-3
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	0	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin	-120	-50
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1	3
B. Investointien rahavirta yhteensä	71	29
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	489	31
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-29	-196
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	14 604	21 368
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-15 393	-20 762
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	109	103
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-88	-85
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-78	-84
Palautukset omistajajäsenille	-	-1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-	-227
Muut	-	-
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-385	147
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	608	1 927
Rahavarat tilikauden alussa	4 465	1 689
Rahavarat tilikauden lopussa	5 073	3 616
Saadut korot	1 735	1 340
Maksetut korot	-1 206	-869
Rahavarat		
Käteiset varat	131	133
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	4 942	3 483
Yhteensä	5 073	3 616

Liitetiedot

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2012 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) mukaisesti.

Osavuositarkastuksen laatimisessa on sovellettu olennaisilta osin samoja laatimisperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2011 lukuun ottamatta muutosta etuusperiaatteiden eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovasta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteen muutos

OP-Pohjola-ryhmä päätti vuoden 2012 alusta lähtien vapaaehtoisesti luopua ns. putkimenetelmän käytöstä etuusperiaatteiden eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. IFRS raportointiin siirtymisen yhteydessä vuonna 2005 OP-Pohjola-ryhmä valitsi laatimisperiaatteekseen kirjata vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tuloslaskelmaan järjestelyyn kuuluvien henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät 10 prosenttia eläkevelvoitteesta tai 10 prosenttia varojen käyvästä arvosta. Nyt käyttöön otetun IAS 19 kirjaamistavan mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot muihin laajan tuloksen eriin näitä voittoja ja tappioita ei siirretä tulosvaikutteisesti enää myöhemmillä kausilla.

Laatimisperiaatteen muutos johtaa vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden nopeampaan kirjaamiseen kuin aiemmin sovellettu putkimenetelmä. Muutoksella varaudutaan myös vuoden 2013 alusta voimaan tulevan, uudistetun IAS 19 -standardin mukaisiin vaatimuksiin. Vuoden 2012 toisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksessa muihin laajan tuloksen eriin kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot, määrältään 20 miljoonaa euroa, johtuvat järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutoksesta. Laatimisperiaatteen muutos on toteutettu takautuvasti ja sen vaikutukset tässä osavuositarkastuksessa esitettyihin OP-Pohjola-ryhmän taseen, tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman vertailutietoihin ovat seuraavat:

Milj. e	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 1.1.2011			
Varat			
Muut varat	1 749	1 496	-253
Verosaamiset	125	125	0
Velat			
Varaukset ja muut velat	2 333	2 332	0
Verovelat	1 014	948	-66
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	3 590	3 403	-187

Milj. e	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 31.12.2011			
Varat			
Muut varat	2 266	1 884	-382
Verosaamiset	158	158	0
Velat			
Varaukset ja muut velat	2 839	2 840	1
Verovelat	928	834	-94
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	3 763	3 474	-289
Tuloslaskelma 2011			
Henkilöstökulut	696	689	-7
Tuloverot	87	89	2
Laaja tuloslaskelma 2011			
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-	-137	-137
Tuloverot etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitotoista/(tappioista)	-	-30	-30

Milj. e	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 30.6.2011			
Varat			
Muut varat	1 927	1 634	-293
Verosaamiset	105	105	0
Velat			
Varaukset ja muut velat	2 643	2 643	0
Verovelat	997	921	-76
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	3 607	3 390	-217
Tuloslaskelma 1–6/2011			
Henkilöstökulut	366	362	-4
Tuloverot	95	96	1
Laaja tuloslaskelma 1–6/2011			
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-	-44	-44
Tuloverot etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitotoista/(tappioista)	-	-11	-11

Liite 2. OP-Pohjola-ryhmän tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1-6/2012	1-6/2011	1-12/2011
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,8	8,4	6,8
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in,%	17,1	4,7	0,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,54	0,64	0,50
Kulujen osuus tuotoista, %	62	57	63
Henkilöstö keskimäärin	13 442	12 661	12 858
josta kokoaikaisia	12 703	11 610	11 701
josta osa-aikaisia	739	1 051	1 157
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Oman pääoman tuotto käyvin arvo in, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{(\text{Henkilöstökulut} + \text{muut hallintokulut} + \text{liiketoiminnan muut kulut})}{(\text{Korkokate} + \text{vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot} + \text{henkivakuutus-toiminnan nettotuotot} + \text{nettopalkkiotuotot} + \text{kaupankäynnin nettotuotot} + \text{sijoitustoiminnan nettotuotot} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} + \text{osuus osakkuusyriytysten tuloksesta})}$		x 100
Taloudellisen pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Tulos} + \text{asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääoma}}$		x 100
Operatiivinen vahinkosu hde	$\frac{\text{Korvauskulut pl. Laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. Laskuperustemuutokset (netto)}}$		x 100
Operatiivinen liikekulusuhde	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. Laskuperustemuutokset (netto)}}$		x 100
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosu hde + operatiivinen liikekulusuhde		
Riskisu hde (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$		x 100
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$		x 100
Liikekustannussuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} + \text{korvausten selvittelykulut}}{\text{Kuormitustulo} \times 100}$		x 100
Vastuunkantokyky, %	$\frac{\text{Vakavaraisuuspääoma}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$		x 100

Liite 3. OP-Pohjola-ryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2011			2012	
	4-6	7-9	10-12	1-3	4-6
Korkotuotot	779	892	927	899	836
Korkokulut	524	631	652	625	582
Korkokate	255	261	275	274	255
Saamisten arvonalentumiset	31	10	37	11	17
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	224	252	238	264	237
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	124	75	20	100	129
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	28	0	-6	32	16
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	141	138	138	153	141
Kaupankäynnin nettotuotot	2	-35	31	38	3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	13	16	7	15	10
Liiketoiminnan muut tuotot	20	19	24	25	21
Henkilöstökulut	186	147	180	199	190
Muut hallintokulut	88	79	104	93	99
Liiketoiminnan muut kulut	76	75	88	87	84
Palautukset omistajajäsenille	47	43	44	44	52
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	1	1	0	1
Kauden tulos ennen veroja	157	122	37	203	134
Tuloverot	42	30	-37	49	35
Kauden tulos	115	91	74	154	99
Muut laajan tuloksen erät					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	-42	-362	49	373	-23
Rahavirran suojauksesta	8	22	6	5	20
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-42	-96	3	30	-10
Muuntoerot	0	0	1	0	0
Tuloverot					
Käypään arvoon arvostamisesta	-11	-94	17	91	-6
Rahavirran suojauksesta	2	6	1	1	5
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista/(tappioista)	-11	-24	6	7	-2
Kauden laaja tulos	58	-232	109	463	89

Liite 4. Korkokate

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Lainat ja saamiset	819	735	11	1 593
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	12	15	-19	37
Saamistodistukset	130	129	1	269
Johdannaiset (netto)				
Kaupankäynnin johdannaiset	42	44	-4	79
Suojauslaskennan johdannaiset	16	-8		-19
Velat luottolaitoksille	-5	-7	-31	-17
Velat asiakkaille	-221	-172	28	-397
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-233	-218	7	-473
Huonomman etuoikeuden velat	-28	-15	89	-31
Pääomalainat	-4	-4	0	-9
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	-49	0
Muut (netto)	1	0		2
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	529	496	7	1 033
Suojaavat johdannaiset	127	-37		19
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-127	34		-23
Korkokate	529	494	7	1 030

Liite 5. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Luotto- tai takaustappioina poistetut saamiset	48	23		85
Palautukset poistetuista saamisista	-7	-4	-53	-11
Arvonalentumisten lisäys	38	55	-30	115
Arvonalentumisten vähennys	-52	-19		-88
Yhteensä	28	55	-49	101

Liite 6. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Vakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	786	734	7	1 120
Jälleenvakuuttajien osuus	-42	-48	14	-55
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-210	-204	-3	-44
Jälleenvakuuttajien osuus	14	25	-42	3
Yhteensä	549	507	8	1 024
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	406	353	15	703
Jälleenvakuuttajien osuus	-31	-15		-33
Korvausvastuun muutos	-46	-25	-87	51
Jälleenvakuuttajien osuus	16	12	34	-29
Yhteensä	344	325	6	692
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Koroista	31	31	-3	60
Osingoista	21	25	-17	30
Kiinteistöistä	3	2	59	3
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	14	-8		-8
Osakkeista ja osuuksista	-9	10		0
Lainoista ja saamisista	-2	-1		0
Kiinteistöistä	0	0		0
Johdannaisista	-4	6		-18
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	-2	0		-34
Osakkeista ja osuuksista	-4	-7	39	-10
Lainoista ja saamisista	0	-1		-1
Kiinteistöistä	0	0	-59	3
Johdannaisista	-1	0		0
Muista	1	1	47	2
Yhteensä	46	57	-18	26
Diskonnttauksen purkautuminen	-23	-23	3	-46
Muut	0	0		0
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	228	216	6	312

Liite 7. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Vakuutusmaksutulo	385	413	-7	748
Jälleenvakuuttajien osuus	-13	-13	-1	-27
Yhteensä	371	400	-7	721
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-323	-354	9	-711
Korvausvastuun muutos	-1	6		15
Jälleenvakuuttajien osuus	6	3	86	9
Vastuuvelan muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-243	37		218
Jälleenvakuuttajien osuus	5	4	30	11
Yhteensä	-556	-303	-83	-458
Muut	-6	-10	39	28
Yhteensä	-190	87		290
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Koroista	22	27	-19	56
Osingoista	43	51	-17	73
Kiinteistöistä	3	3	13	3
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	0	5	-94	6
Osakkeista ja osuuksista	12	21	-42	27
Lainoista ja saamisista	0	3	-100	4
Kiinteistöistä	0	0		1
Johdannaisista	-17	-12	-49	-38
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	2	6	-64	-6
Osakkeista ja osuuksista	-6	-11	44	-6
Lainoista ja saamisista	0	-4		-8
Kiinteistöistä	0	1		-1
Johdannaisista	50	1		62
Muista	2	5		6
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteina oleva omaisuus				
Osakkeet ja osuudet				
Myyntivoitot ja -tappiot	31	-25		-123
Arvostusvoitot ja -tappiot	87	-94		-296
Muut	11	13	-19	24
Yhteensä	239	-9		-219
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	48	78	-38	72

Liite 8. Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	90	81	10	160
Talletuksista	3	2	1	5
Maksuliikkeestä	84	79	6	160
Arvopapereiden välityksestä	12	18	-33	31
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	7	7	7	13
Rahastoista	35	50	-29	88
OmaisuuDENhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	34	33	3	64
Vakuutusten välityksestä	34	30	15	53
Takauksista	11	11	1	22
Muista	20	20	-1	42
Yhteensä	329	331	0	638
Palkkiokulut	35	33	4	64
Palkkiotuotot, netto	295	297	-1	574

Liite 9. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	9	-3		7
Osakkeista ja osuuksista	0	3	-99	1
Johdannaisista	11	18	-38	28
Arvonmuutokset				
Saamistodistuksista	1	3	-54	2
Osakkeista ja osuuksista	1	-4		-9
Johdannaisista	13	4		-12
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista ja - veloista				
Myyntivoitot ja -tappiot				
Lainoista ja muista saamisista	-	-		-
Osinkotuotot	1	1	4	1
Valuuttatoiminnan nettotuotot	4	0		-1
Yhteensä	41	22	88	17

Liite 10. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	-5	9		12
Osakkeista ja osuuksista	4	11	-61	17
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista				
Myyntivoitot ja -tappiot				
Lainoista ja muista saamisista	4	1		1
Muista	-	-		-
Osinkotuotot	10	13	-25	26
Arvonalentumistappiot	-4	-1		-5
Yhteensä	10	34	-71	51
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot				
Vuokratuotoista	20	20	-3	40
Vastike- ja hoitokuluista	-15	-14	-10	-27
Arvonmuutoksista, myyntivoitoista ja -tappioista	10	-1		-2
Muista	0	0		1
Yhteensä	15	6		11
Muut	-	-		-
Sijoitustoiminnan nettotuotot	25	40	-37	63

Liite 11. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-6/2012	1-6/2011	Muutos, %	1-12/2011
Tuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja toimitiloista	8	8	-6	15
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	5	9	-40	16
Muut	33	30	13	58
Yhteensä	46	46	-1	90

Liite 12. Taseen luokittelu

Milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Varat						
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	4 914	-	-	-	-	4 914
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	1 090	-	-	-	-	1 090
Johdannaissopimukset	-	-	3 448	-	556	4 004
Saamiset asiakkailta	63 128	-	-	-	-	63 128
Vahinkovakuutustoiminnan varat**	713	-	108	2 772	-	3 593
Henkivakuutustoiminnan varat***	290	-	3 905	2 736	-	6 931
Saamistodistukset	-	560	263	6 153	-	6 975
Osakkeet ja osuudet	-	-	84	272	-	356
Muut saamiset	4 093	-	399	-	-	4 491
Yhteensä 30.6.2012	74 227	560	8 207	11 933	556	95 483
Yhteensä 30.6.2011	67 395	902	6 041	13 076	163	87 576
Yhteensä 31.12.2011	70 672	753	7 219	12 852	410	91 905

Milj. e			Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat *****	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat						
Velat luottolaitoksille	-	-	-	1 707	-	1 707
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)	-	-	13	-	-	13
Johdannaissopimukset	-	-	3 435	-	454	3 889
Velat asiakkaille	-	-	-	47 593	-	47 593
Vahinkovakuutustoiminnan velat****	-	-	3	2 807	-	2 810
Henkivakuutustoiminnan velat*****	-	-	3 543	3 686	-	7 229
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	-	19 437	-	19 437
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	1 402	-	1 402
Muut velat	-	-	-	4 656	-	4 656
Yhteensä 30.6.2012	-	-	6 994	81 289	454	88 737
Yhteensä 30.6.2011	-	-	4 904	76 072	231	81 207
Yhteensä 31.12.2011	-	-	6 050	79 219	395	85 663

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäynnin rahoitusvarat, alku- peräisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset sekä sijoituskiinteistöt.

**Vahinkovakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 14.

*** Henkivakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 15.

****Vahinkovakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 16.

*****Henkivakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 17.

*****Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan tasearvon

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksoitettuun hankintameno.

Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli kesäkuun lopussa n. 420 miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa korkeampi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksoitettuun hankintameno.

Liite 13. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

**Varojen käyvät arvot 30.6.2012,
milj.e**

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	159	174	13	347
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	6	6
Henkivakuutustoiminta	-	-	79	79
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	14	3 957	33	4 004
Vahinkovakuutustoiminta	1	-	-	1
Henkivakuutustoiminta	-	66	-	66
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	5 066	1 309	49	6 425
Vahinkovakuutustoiminta	1 787	705	280	2 772
Henkivakuutustoiminta	1 460	538	738	2 736
Yhteensä	8 487	6 751	1 199	16 438

**Varojen käyvät arvot 31.12.2011,
milj.e**

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	105	164	13	281
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	6	6
Henkivakuutustoiminta	-	-	93	93
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	15	3 271	21	3 307
Vahinkovakuutustoiminta	0	0	-	0
Henkivakuutustoiminta	-	50	-	50
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	5 869	1 262	47	7 179
Vahinkovakuutustoiminta	1 725	552	257	2 534
Henkivakuutustoiminta	2 011	392	737	3 139
Yhteensä	9 725	5 691	1 173	16 590

**Velkojen käyvät arvot 30.6.2012,
milj.e**

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	6	7	-	13
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	27	3 662	200	3 889
Vahinkovakuutustoiminta	3	0	-	3
Henkivakuutustoiminta	-	4	-	4
Yhteensä	36	3 673	200	3 909

**Velkojen käyvät arvot 31.12.2011,
milj.e**

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	1	-	-	1
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	23	3 113	96	3 232
Vahinkovakuutustoiminta	0	0	-	1
Henkivakuutustoiminta	-	0	-	0
Yhteensä	24	3 114	96	3 234

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettavaan laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velkapaperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Vuoden 2012 aikana on tasosta 1 tasoon 2 siirretty joukkolainoja 9 miljoonaa euroa, luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Liite 14. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Sijoitukset				
Lainat ja muut saamiset	124	133	-7	117
Osakkeet ja osuudet	388	437	-11	435
Kiinteistöt	100	93	8	98
Saamistodistukset	1 904	1 512	26	1 540
Johdannaissopimukset	1	2	-25	0
Muut osuudet	487	633	-23	565
Yhteensä	3 004	2 810	7	2 754
Muut varat				
Siirtosaamiset ja maksetut	33	31	6	35
Muut				
Ensivakuutustoiminta	355	318	12	262
Jälleenvakuutustoiminta	145	116	25	121
Rahat ja pankkisaamiset	7	10	-30	6
Muut saamiset	49	42	16	26
Yhteensä	589	518	14	451
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 593	3 327	8	3 205

Liite 15. Henkivakuutustoiminnan varat

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Sijoitukset				
Lainat ja muut saamiset	179	229	-22	226
Osakkeet ja osuudet	1 939	2 703	-28	2 470
Kiinteistöt	158	138	14	120
Saamistodistukset	876	983	-11	762
Johdannaissopimukset	66	2		50
Yhteensä	3 218	4 055	-21	3 628
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	3 601	3 319	9	3 262
Muut varat				
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	30	30	0	32
Muut				
Ensivakuutustoiminta	4	4	24	12
Jälleenvakuutustoiminta	76	64	20	71
Rahat ja pankkisaamiset	0	0		0
Yhteensä	111	97	14	115
Henkivakuutustoiminnan varat	6 931	7 471	-7	7 006

Liite 16. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Korvausvastuu				
Eläkemuotoinen korvausvastuu	1 157	1 105	5	1 155
Muu korvausvastuu	763	740	3	789
Yhteensä	1 920	1 845	4	1 944
Vakuutusmaksuvastuu	632	581	9	422
Muut velat	259	181	43	142
Yhteensä	2 810	2 606	8	2 508

Liite 17. Henkivakuutustoiminnan velat

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Vakuutustekninen vastuovelka	3 559	3 858	-8	3 644
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka	3 539	3 212	10	3 210
Muut velat	131	170	-23	78
Yhteensä	7 229	7 239	0	6 932

Vakuutustekninen vastuovelka 30.6.2012 sisältää vakuudellisista koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutosta 83 miljoonaa euroa (62).

Liite 18. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Joukkovelkakirjalainat	12 833	10 575	21	11 525
Sijoitustodistukset, yritystodistukset ja ecp:t	6 305	8 892	-29	8 183
Muut	300	270	11	297
Yhteensä	19 437	19 737	-2	20 005

Liite 19. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Saamistodistukset	-38	-81	-53	-181
Osakkeet ja osuudet	104	118	-11	-17
Muut	29	-11		10
Yhteensä	95	26		-188

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 126 miljoonaa euroa (-249) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 31 miljoonaa euroa (laskennallinen verosaaminen 61). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 230 miljoonaa euroa (198) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 90 miljoonaa euroa (211).

Liite 20. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus, milj.	30.6.2012	30.6.2011	Muutos-%	31.12.2011
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)				
OP-Pohjola-ryhmän oma pääoma	6 746	6 369	6	6 242
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (ml. OVY:n tasoitusmäärä)	-43	2		173
Käyvän arvon rahasto, siirto Tier 2:een	27	37	-28	144
Lisäosuuspääomat, jotka eivät liity omaan pääomaan	580	596	-3	622
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat (Core Tier 1) ennen vähennyksiä ja pääomalainoja				
Aineettomat hyödykkeet	7 310	7 005	4	7 181
Eläkevastuun ylikate ja sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus ja laskennalliset verosaamiset tappiosta	-142	-160	-11	-114
Suunniteltu voitonjako / hallituksen esittämä voitonjako	-36	-35	4	-61
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 157	-1 157	0	-1 157
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-250	-52		-271
Muiden Tier 1-varojen alijäämä	-	-57		-484
Core Tier 1 omat varat	5 368	5 211	3	4 753
Pääomalainat	221	223	-1	223
Toissijaisten omien varojen alijäämä	-96	-223	-57	-706
Siirto Core Tier 1 omiin varoihin	-	-		484
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 493	5 211	5	4 753
Toissijaiset omat varat (Tier 2)				
Käyvän arvon rahasto (pl. rahavirran suojauksen arvostus)	-55	-27		-154
Ikuiset lainat	282	293	-4	285
OVY:n tasoitusmäärä	218	210	4	215
Debentuurilainat	867	453	91	375
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 157	-1 157	0	-1 157
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-250	-52		-271
Siirto ensisijaisiin omiin varoihin	96	280	-66	706
Toissijaiset omat varat (Tier 2)	0	0		0
Omat varat yhteensä	5 493	5 211	5	4 753
Omien varojen vaade				
Luotto- ja vastapuoliriski	2 619	3 189	-18	2 445
Markkinariski	61	60	3	46
Operatiivinen riski	236	232	2	232
Muut	-	-		-
Yhteensä	2 916	3 481		2 722

Vakavaraisuussuhde, %	15,1	12,0		14,0
Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettujen erien yhteismäärään, %	15,1	12,0		14,0
Core tier 1 vakavaraisuussuhde, %	14,7	12,0		14,0
Vakavaraisuus, milj. e	2 577	1 729	49	2 031
Vakavaraisuus Tier1, milj. e	2 577	1 729	49	2 031
Vakavaraisuus Core Tier 1, milj. e	2 452	1 729	42	2 031

Omat varat ja vakavaraisuus on laskettu Basel II -standardien mukaisesti. Yritys-, luottolaitos- ja vähittäisvastuissa on käytetty sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRBA) 31.12.2011 alkaen. 30.6.2011 on käytetty IRBAa Pohjola Pankki Oyj:n yritys vastuissa sekä oman pääoman ehtoisissa sijoituksissa, muissa vastuuryhmissä on käytetty luottoriskin standardimenetelmää.

Liite 21. OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos-%	31.12.2011
OP-Pohjola-ryhmän omat pääomat	6 746	6 369	6	6 242
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	2 024	1 645	23	1 518
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-3	0		-12
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 126	-1 105	2	-1 114
Tasointusmäärä	-255	-335	-24	-271
Suunniteltu voitonjako	-36	-35	4	-61
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-199	-186	7	-164
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-501	-103		-542
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 650	6 251	6	5 596
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	2 916	3 481	-16	2 722
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	398	405	-2	388
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	3 315	3 886	-15	3 111
Ryhmittymän vakavaraisuus	3 335	2 364	41	2 486
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	2,01	1,61	25	1,80

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %

*** Toimintapääoman minimi

Liite 22. Annetut vakuudet

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut				
Kiinnitykset	1	1		1
Pantit	5 656	6 383	-11	6 834
Muut	531	413	29	492
Annetut vakuudet yhteensä	6 188	6 797	-9	7 327

Liite 23. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	30.6.2012	30.6.2011	Muutos, %	31.12.2011
Takaukset	1 122	1 205	-7	1 084
Takuuvastuut	2 022	1 571	29	1 612
Pantit	3	2	64	2
Luottolupaukset	10 953	9 277	18	10 363
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	21	216	-90	248
Muut	576	739	-22	606
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	14 697	13 010	13	13 914

Liite 24. Johdannaissopimukset

30.6.2012, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset	47 880	76 381	41 380	165 641	3 765	3 442
Valuuttajohdannaiset	16 753	2 477	532	19 762	527	371
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	229	1 012	6	1 248	37	2
Luottojohdannaiset	129	95	-	224	3	1
Muut johdannaiset	2 563	556	19	3 138	39	55
Johdannaiset yhteensä	67 554	80 522	41 937	190 013	4 371	3 871

31.12.2011, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset	42 080	86 886	37 628	166 593	2 798	2 648
Valuuttajohdannaiset	17 995	2 338	732	21 065	625	419
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	213	1 110	6	1 328	55	1
Luottojohdannaiset	45	191	-	236	2	2
Muut johdannaiset	2 929	358	22	3 309	27	37
Johdannaiset yhteensä	63 261	90 882	38 388	192 531	3 507	3 108

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa.

OP-Pohjola-ryhmän johdannaissiiketoiminnassa käytetään johdannaisten nettoutusta. Tässä liitetiedossa johdannaissopimukset on kuitenkin esitetty bruttomääräisinä

Liite 25. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

OP-Pohjola-ryhmän lähipiiri muodostuu OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, hallintohenkilöistä ja muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP-Pohjola-ryhmän hallintohenkilöihin luetaan OP-Pohjola-ryhmän pääjohtaja (OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja), OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Hallintohenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2011 jälkeen.

OP-Pohjola-ryhmän tuloksen esittelee lehdistötilaisuudessa medialle pääjohtaja Reijo Karhinen 1.8.2012 klo 12.00 osoitteessa Teollisuuskatu 1 b, Vallila, Helsinki.

Pohjola Pankki Oyj julkaisee oman osavuositarkastuksensa.

Taloudellinen informaatio 2012

Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2012 31.10.2012

Helsingissä 1. päivänä elokuuta 2012

OP-Pohjola osk Johtokunta

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Reijo Karhinen, puh. 010 252 4500
Talousjohtaja Harri Luhtala, puh. 010 252 2433
Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

JAKELU

NASDAQ OMX Helsinki Oy
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
op.fi ja pohjola.fi